

בש"פ 2033/23 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2033/23

לפני: כבוד השופטת ר' רונן

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים בעמ"י 22080-03-23 מיום 10.3.2023 שניתנה על ידי כב' השופטת ש' רנר

בשם המבקש: עו"ד דניאל שמשילשווילי

החלטה

1. בפניי בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים בעמ"י 22080-03-23 מיום 10.3.2023 (כב' השופטת ש' רנר) בה נדחה עררו של המבקש על החלטת בית משפט לנוער בבית משפט השלום בירושלים, שהורה על מעצרו של המבקש לצרכי חקירה עד ליום 13.3.2023 בשעה 10:00.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 15.1.2023 נעצר המבקש - קטין כבן 16.5 - על ידי משטרת ישראל בחשד למעורבות באירוע אלים.

עמוד 1

למחרת הורה בית המשפט לנוער בבית משפט השלום בירושלים (השופט צ' סהראי; בית המשפט לנוער בבית משפט השלום בירושלים; להלן: בית משפט השלום) על שחרורו של העורר לחלופת מעצר, תוך שנקבע כי בהתחשב בגילו הצעיר ובהעדר עבר פלילי, יש בחלופה שהוצעה כדי ליתן מענה הולם למסוכנותו. ערר שהגישה המשיבה על החלטה זו נדחה בהחלטת בית המשפט לנוער בבית המשפט המחוזי (השופטת ח' זנדברג; בית המשפט לנוער בבית המשפט המחוזי בירושלים; להלן: בית המשפט המחוזי) מיום 16.1.202.

ביום 19.1.2023, לאחר שהוצא צו מעצר כנגד המבקש לשם המשך חקירתו בתחנת המשטרה, הגישה המשיבה לבית משפט השלום בקשה להארכת מעצרו, בה נטען כי חלו התפתחויות בחקירה המחזקות את החשד הסביר כנגד המבקש, ובכלל זאת את החשד שהוא זה שדקר את הקורבן באירוע האלים. בהחלטה מיום 19.1.2023 דחה בית משפט השלום (השופט ד' פולוק) את הבקשה והורה על שחרורו של המבקש בתנאים שנקבעו בהחלטת בית משפט השלום מיום 16.1.2023. בעקבות ערר שהגישה המשיבה על החלטה זאת, הורה בית המשפט המחוזי (השופט א' גורדון) על החזרת המבקש למעצר. בקשת רשות ערר על החלטה זו שהגיש המבקש לבית משפט זה התקבלה על ידי השופטת ג' כנפי-שטייניץ בהחלטה מיום 20.1.2023, בה נקבע כי העורר ישוחרר לחלופת מעצר בתנאים מגבילים, כפי שנקבע בהחלטת בית משפט השלום מיום 19.1.2023, קרי מעצר בית מלא בביתו ובפיקוחו של עו"ד רני אמרו ברחוב עליאש 19 בירושלים (להלן: מקום מעצר הבית) ובפיקוחה של גב' ודאדדאהוד (להלן: המפקחת).

ביום 19.1.2023 הוארכו תנאי שחרורו של המבקש עד ליום 26.1.2023 במסגרת מ"י 46989-01-23. ביום 26.1.2023 הוארכו תנאי שחרורו של המבקש עד ליום 30.1.2023 במסגרת מ"י 46989-01-23. ביום 30.1.2023 הוארכו תנאי שחרורו של המבקש עד להחלטה אחרת במסגרת בשה"ת 73350-01-23.

ביום 9.3.2023 נעצר המבקש ביחד עם המפקחת לאחר שהשניים נחשדו בתקיפת שכן (להלן: השכן) המתגורר במסוך למקום מעצר הבית (להלן: אירוע התקיפה השני).

באותו היום הגישה המשיבה בקשה במסגרת בשה"ת 73350-01-23 לעיון חוזר בהחלטת בית המשפט מיום 30.1.2023 בה הורה על הארכת תנאי שחרורו של המבקש. לבקשה זו יש השלכה מוגבלת בלבד לענייננו, ובית המשפט המחוזי (השופט א' נחלון) קבע בה כי לאור אירוע התקיפה השני שאירע עת שהה המבקש במעצר בית בפיקוח המפקחת, אין לאפשר לו לשוב לשהות במקום מעצר הבית ובפיקוח המפקחת. עם זאת, נקבע כי אין מקום להורות בשלב זה על השבתו של המבקש למעצר, וכי הוא יעבור למעצר בית בבית סבו ביישוב דבוריה, כשבמקום המפקחת, יפקח עליו סבו (להלן: ההחלטה בבקשה לעיון חוזר).

ההליך דנן

3. במקביל לבקשה לעיון חוזר בבשה"ת 73350-01-23, ולאחר שהמבקש נעצר כאמור ביום 9.3.2023 בחשד שתקף אדם אחר ואיים עליו ובחשד שהפר את תנאי השחרור בהם הוא נתון כשיצא ממקום מעצר הבית, הוגשה נגד המבקש גם בקשה להארכת מעצרו בחמישה ימים.

ביום 9.3.2023, לאחר שעיינ בתיק הסודי, קבע בית משפט השלום (השופט צ' סהראי) כי ישנן חמש פעולות חקירה אשר קיים חשש שהמבקש ישבש אותן אם ישוחרר ממעצר. לפיכך, ולאחר שנתן דעתו לגילו הצעיר של המבקש ולמצבו הרפואי, הורה בית המשפט על מעצרו של המבקש עד ליום 10.3.2023 בשעה 10:30, לצורך ביצוע פעולות החקירה שפורטו בדו"ח הסודי. עוד נקבע כי אם פעולות החקירה יעלו כי קיימת אחיזה לגרסתו של המבקש לפיה לא תקף את השכן, ניתן יהיה לשחררו בתנאים, כפי שנקבע בהחלטה בבקשה לעיון חוזר.

ביום 10.3.2023 הגישה המשיבה בקשה נוספת להארכת מעצרו של המבקש בשישה ימים. בהחלטת בית משפט השלום מאותו היום נקבע כי פעולות החקירה שביצעה המשיבה חיזקו את החשדות כנגד המבקש באשר למיוחס לו, וכי החשד לשיבוש הליכי חקירה על ידי המבקש התחזק אף הוא מאז הוארך מעצרו ביום 9.3.2023. בית המשפט הוסיף וקבע כי שמונה מתוך אחת-עשרה פעולות החקירה הנוספות שמבקשת המשיבה לערוך ניתנת לשיבוש, וכי קיימת בעניינו של המבקש עילת מעצר של מסוכנות נוכח המעשים המיוחסים לו, וזאת חרף גילו הצעיר והעדר הרשעות קודמות לחובתו. לפיכך, נקבע כי מעצרו של המבקש יוארך עד ליום 13.3.2023 בשעה 10:00.

4. עוד באותו היום הגיש המבקש ערר על החלטה זו. בעררו טען המבקש כי אין כל היתכנות לכך שהוא ביצע את אירוע התקיפה השני; כי התלונה נגדו בוטלה; וכי נוכח מצבו הרפואי אין להותירו במעצר. עוד הוא טען כי בהחלטה בבקשה לעיון חוזר הורה בית המשפט על החלפת מקום מעצר הבית כך שזה יתקיים בבית סבו ביישוב דבוריה, וכן על החלפת המפקחת בסבו. לפיכך, החשש לשיבוש הליכי חקירה ולמסוכנות קיבלו מענה הולם.

בהחלטת בית משפט קמא מיום 10.3.2023 (השופט ש' רנר) נדחה הערר. בית המשפט קבע כי חומר החקירה מקים חשד סביר למיוחס למבקש וכן חשש ממשי לשיבוש הליכי חקירה. בנוסף, נקבע כי המיוחס למבקש מקים בעניינו עילת מעצר של מסוכנות וכן של שיבוש הליכי חקירה, ועל כן יש לאפשר למשיבה להמשיך את החקירה בעת שהמבקש ישהה במעצר.

על החלטה זו הוגשה בקשת רשות הערר שלפניי.

טענות המבקש

5. בבקשתו עותר המבקש לביטול החלטת בית המשפט המחוזי מיום 10.3.2023 והוא מבקש כי בית משפט זה יורה על שחרורו לחלופת מעצר בבית סבו שביישוב דבוריה בפיקוח שני מפקחים כפי שנקבע בהחלטה בבקשה לעיון חוזר.

לטענת המבקש, היחידה החוקרת האמונה על חקירת אירוע התקיפה השני פעלה ופועלת בניגוד עניינים חריף. זאת, כיוון שאביו של המבקש הגיש תלונה למח"ש כנגד התנהלות היחידה החוקרת במסגרת חקירת אירוע התקיפה הראשון העומד בלב ההליך העיקרי. לגישתו, משהוגשה התלונה כאמור, היה ראוי שהיחידה החוקרת תעביר את החקירה לתחנה אחרת, וזאת עד לתום בירור התלונה. משלא עשתה כן, עולה החשש כי היא פועלת בניגוד עניינים, ומתוך מטרה לנקום במבקש.

המבקש מוסיף כי באירוע התקיפה השני, הוא כלל לא הפר את תנאי השחרור שנקבעו לו, כפי שנטען על ידי המשיבה, וכי מעצרו פגע באופן משמעותי בזכויותיו. לגישתו הוא כלל לא יצא ממקום מעצר הבית, כפי שנטען – שהרי המקום בו שהה בעת אירוע התקיפה השני מהווה חלק בלתי נפרד ממקום מעצר הבית, והוא נמצא באותה הכתובת.

עוד טוען המבקש כי בית משפט קמא לא נתן משקל ראוי למצבו הרפואי ולעובדת היותו קטין. כך, נטען כי שעה שקיימת חלופת מעצר ראויה במקום מרוחק ממקום אירוע התקיפה השני, הרי שבאיזונים הנדרשים יש לבחור באמצעי שמידת פגיעתו בחירותו של הקטין פחותה. לפיכך, היה על בית משפט קמא להורות על שחרורו לחלופת המעצר. לגישת המבקש, שחרור לחלופת מעצר כאמור לא יפגע באפשרות המשיבה למצות את החקירה.

דין והכרעה

6. לאחר עיון בבקשה ובנספחיה הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות אף מבלי להידרש לתשובת המשיבה.

כידוע, דיון בנושא מעצר ב"גלגול שלישי" לפי סעיף 53(א1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 שמור למקרים מיוחדים, בהם מתעוררת שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית החורגת מעניינים של הצדדים להליך; או כאשר מתעורר חשש לאי צדק חמור או לעיוות דין, כגון כתוצאה מפגיעה לא מידתית בזכויות הנאשם או אי מתן משקל ראוי לשלום הציבור ולביטחון (ראו למשל בש"פ 5721/12 בביקר נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (14.8.2012); בש"פ 4900/12 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 8 (25.6.2012); בש"פ 4587/21 מריאשקין נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (8.7.2021)).

לא מצאתי כי בענייננו מתקיימות נסיבות חריגות כאמור. זאת, שכן לא מתעוררת במקרה דנן שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית, ואף אין במקרה זה נסיבות חריגות ומיוחדות המצדיקות התערבות.

ענייניו של המבקש נדון בפני שתי ערכאות שיפוטיות שבחנו את כלל הנתונים הדרושים לשם הכרעה בבקשה להארכת מעצרו.

בית משפט קמא עמד בהחלטתו על המסוכנות הנשקפת מהמבקש נוכח ביצוע התקיפה השנייה בשעה שתלוי ועומד נגדו כתב אישום בגין התקיפה הראשונה. כמו כן, לאחר שעיין בחומר החקירה, התרשם בית משפט קמא כי החומר מקים חשד סביר לכך שהמבקש ביצע את המיוחס לו, וכן כי קיים חשש ממשי לכך שישבש את הליכי החקירה. לאור זאת, ובכדי לאפשר למשיבה להמשיך לנהל את החקירה, הורה בית משפט קמא על הארכת מעצרו של המבקש לתקופה קצובה, וזאת עד מחר, ה-13.3.2023 בשעה 10:00. בהחלטה זו אף עמד בית משפט קמא על כך שאין בהחלטה בבקשה לעיון חוזר כדי להשליך על החלטות המעצר בהליך המתנהל בקשר לאירוע התקיפה השני.

משמדובר בהחלטה המאריכה את מעצרו של המבקש במספר מוגבל ומצומצם של ימים בלבד וזאת עד מחר,

13.3.2023 בשעה 10:00, לא מצאתי כי הוכחה פגיעה משמעותית בזכויותי (חרף היותו קטין), באופן המצדיק מתן רשות ערר. כמו כן, ההחלטה בענייני של המבקש נטועה בנסיבותיו הפרטניות של המקרה, ואף משכך היא אינה מצדיקה מתן רשות ערר ב"גלגול שלישי".

משכך, הבקשה למתן רשות ערר נדחית.

ניתנה היום, י"ט באדר התשפ"ג (12.3.2023).

שׁוֹפֵט
